

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhasábos petítor egyszeri hirdetésre 15 fill. Többszörös hirdetésért jutni jószabb. Nyilvánt.: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pó-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomató-intézet
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Kossuth napja.

Kossuth Lajos születése századik évfordulójának megünneplésében mindinkább bontogtja szárnyát hű nemzetének lelkesedése.

Öröm tölti el keblünket, látva azt, hogy Eperjes város és közönsége is ünnepnapra készül e hó 19-ikén. Méltó lesz ez az ünnep ahhoz a városhoz, melynek olyannyira lélekemelő története van magyar hazánk évezredes multjában, s így közelebről a Kossuth Lajos varázsszávjára felragyogott magyar szabadságharczban, s méltó lesz ez az ünnep ahhoz a városhoz, melynek dicső hivatást betöltött ősi Kollégiumában három tanéven át szívta magába a legnemesebb eszméket a serdülő ifjú, Kossuth Lajos.

És hogy igazán méltó legyen ez az ünnepnap Eperjes közönségéhez, nem akarjuk érinteni azt a nem várt és semmivel sem indokolható magatartást, a melyet egyes tényezők, kiknek az ünnep legteljesebb sikerében közreműködni kellett volna, minden várakozásunk ellenére tanúsítottak. Mert igenis hirdetjük, mint az egyházélet viszonyainak teljesen informált ismerői, hogy semmiféle hiteltelvi akadály nem forog fenn a világ összes elhunytjaiért s még inkább eszményekért, mint pl. hazaszeretet, függetlenség, stb. «istentiszteletet» tartani, s még kevésbbé ütközik akadályokba «imát» mondani azokért, a kik megváltói voltak millióknak. Ismételjük, hogy nem akarjuk bírálat tárgyává tenni még az indokolhatatlan hiteltelvi álláspontokat sem — követelni különben sem lehetvén joga még a kegyúrnak sem, — de viszont — mint a nyilvánosságunk közege — merő hallgatással sem járulhatunk hozzájuk.

Egyebekben azonban Eperjes város lelkesen fog ünnepelni, s hiszszük, hogy ebben az ünnep-

lésben vallásfelekezeti és rangkülönbség nélkül mindenki résztvesz, a kit csak a honfűi kegyeletes hálának hajszálnyi fonala fűz a hazai földhöz, annak dicső történetéhez s megdicsőült nagyjaihoz.

Már legutóbbi számunkban megírtuk, hogy miképen fog ünnepelni szeptember 19-ikén a város, mint hatóság, — melynek 10 órakor kezdődő díszközgyűlését d. e. 9 órakor az ev. templomban ünnepi istentisztelet előzné meg, — valamint közzétettük a Széchenyi-körnek mély, hazafias kegyelettel áthatott határozatát is, mely ismét bizonyítja annak, hogy Körünk — magasabb kulturális színvonalához mérten — hozzá és Kossuth nagy szemléhez méltóan vesz részt az ünnepelésben. Nem is lenne teljes Eperjesen a Kossuth születése századik évfordulójának kultusza, ha abban országos hírű s nem közönséges irodalmi színvonalon álló Körünk egy nagyszabású, főként Kossuth Lajos eperjesi tartózkodását méltó módon megörökítő irodalmi emlékünnepet nem venne részt. Magától értetődőnek tekintette Körünk ezenfelül azt is, hogy úgy a fővárosi országos ünnep, valamint az eperjesi ünnepek — díszgyűlésen stb. — hivatalosan részt vegyen.

A mi helyi ünneplésünknek nem kevésbbé lelkesítő mozzanata lesz a Kollégium Kossuth-ünnepe. Csengey Gusztáv koll. igazgató lelkes kezdeményezésére, a kollégiumi tanári kar e tárgyban már több ízben tanácskozott, s véghatározatát szeptember 11-iki gyűlésében hozta meg.

Örök dísze Kollégiumunknak, hogy három éven át magáénak mondhatta nemzetünk legdicsőbb fiát, s ennél fogva mi sem lehet természetesebb, mint az, hogy a Kossuth-ünneplésben a kollégiumi pártfogóság, tanárikar és tanuló-ifjúság, mint hazafűi szív- és lélekben összeforrott egész, egy fényes emlékünnepet vegyen részt. Erre a szempontokra való tekintettel állapították meg a szeptember 19-ikén délelőtt 11 órakor a díszteremben megtartandó kollégiumi Kossuth-ünnep műsorát, a következőkben:

1. «Kossuth-himnusz», Pap Zoltántól; éneklé a koll. tanítóképző ifjúságának énekkara, Kapy Gyula tanár vezetése alatt.

2. Megnyitó; tartja dr. Schmidt Gyula, a Kollégium felügyelője.

3. Óda; írta Csengey Gusztáv, szavalja Bielek Aladár joghallgató.

4. Ünnepi beszéd; tartja Csengey Gusztáv, a Kollégium igazgatója.

5. «Kossuth-induló»; előadja a főgimn. ifjúsági zenekar.

6. Óda; írta és előadja Russ Zoltán, theologus.

7. «A vén cigány», melodráma; írta Farkas Imre, zenéjét szerezte Farkas Lajos. Előadják: Horváth Ödön és dr. Horváth Ödön, a jogakadémia dékánja.

8. Kölcsey «Himnusz-a»; éneklé az összes ifjúság.

Elhatározta továbbá a Kollégium, hogy a bejáratnál befalazott Kossuth-emléktáblát az ünnepély alkalmából megkoszorúzza, s végül kimondták, hogy az ünnepélyre a nagyközönséget falragaszok útján meghívják.

Nem csalódtunk tehát, a mikor annak a reményünknek adtunk kifejezést, hogy a nagy örömnapot megünneplik itt is, a magyarság lüktető szívéből távolabb eső országrészben is.

Legyen szabad azonban remélnünk még azt is, hogy Sárosvármegye közönsége is a rendelkezésére álló leg-hazafiasabb módot fogja választani a Kossuth-ünnepben való részvételre nézve. Sajnos, hogy a szept 15-iki törvényhatósági bizottsági gyűlésnek — az idő rövidségénél fogva — aligha fog módjában állani külön hivatalos vármegyei Kossuth-ünnepet tartani, de annál inkább hiszszük, hogy — más vármegyék példáját követve — a törvényhatósági-bizottság összes tagjaihoz intézendő felhívás kibocsátásával s ekként impozáns küldöttséggel vesz részt nemcsak az ország szívében, hanem az Eperjesen lezajló ünnepeken is.

Végül a legalkalomszerűbbnek tartjuk felvetni azt az eszmét, hogy Eperjes szab kir város — Kossuth Lajos emlékének külsőleg is örök kegyelettel való megőrzését dokumentálva — éppen a legdicsőbb hazánkfia születésének századik évfordulóján tartandó díszgyűlésén elvben mondja ki azt, hogy a városnak egyik díszesebb terét, útját, vagy utcáját Kossuth Lajos ragyogó nevével látja el. Ennek a hazafias és városunkban könnyen, sőt előnyösen kivihető határozatnak végrehajtása a legközelebbi jövőnek képezne szép feladatát.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Egy tanuló levele az iskolai év elején.

Írta: Kerekes Pál.

Kedves Gyuri Bácsi!

Vége van már a vakációnak s helyébe a komoly munka ideje lépett: a tanulás ideje. Úgy bizony, a tanulás.

Hét esztendeje múlt el immár annak, hogy a gimnázium padjait koptatom és most már a nyolczadik s hiszem, hogy a jó Isten segédelmével utolsó éve fogom koptatni őket.

Ez az év a tanuló érettségének az éve. Most kell megmutatni, ki mit tud; most kell beszámolnia kinek-kinek sáfárkodásáról a természettől neki adott tehetséggel. Szóval: a matúra az a félelmetes valami, a min azonban mindenkinek át kell esnie, a ki a mai társadalomban helyet akar elfoglalni. Ez adja meg aztán a szabad pályaválasztást, ez képesíti a felsőbb, magasabb tanulmányokra.

Tehát még kilenc-tíz hónap és belépek az életbe, abba az életbe, a melyről azt mondják, hogy olyan nehéz, olyan küzdéssel teljes, olyan fárasztó. Igaz

ugyan, hogy a komoly, a valóban küzdéssel teli élet csak akkor kezdődik, csak akkor áll be, a mikor az összes iskolának istenhozzádot mondunk, — mégis, beszélük, hogy a gimnázium befejezése után annak az első lépcsőjén már rajta állunk.

... A gyermek- és a diákéletet virágosnak tartják a tulajdonképeni élethez mérve: az a kettő a gondtalan, könnyű; emez a fáradsalmas, megpróbáltatásokkal és csalódásokkal járó élet. Nem tudom, igaz-e: hiszen én még csak a «könnyű»-nek és «gondtalan»-nak nevezett életet éltem.

De azt tudom, hogy az én multam nem volt virágos, nem volt az a madárhoz hasonló, gond nélküli, vidám, mosolygó. Gyermekéveimre könnyes szemmel gondolok vissza. Olyan árva, elhagyott, semmibe sem vett, mindenünnen kirekesztett teremtés voltam! Ki gondolt a nevelésemre? — Senki. Kicsoda óvott a netalán kínálkozó gonosz kísértések, rossz példák ellen? — Senki. Kinek volt egy mosolya nekem száma? Kinek volt egy szelid szava hozzám? — Senkinek és ismét senkinek. Ki sajnált e mostohaságomban? — Talán szintén senki.

— Hadd pusztuljon el, hadd menjen az apja és

anya után! Mi szükség van rá? Úgy sincs semmije! Még csak ő hiányzott, hogy teherként nehezedjék amúgy is súlyos vállainkra! Persze, kevés most az ingyenélő! Nekünk meg az égből csurran a pénz a zsebünkbe! A gyermekeinktől vonjuk meg majd a kenyeret, csak hogy ő ne éhezzen! Azt várja csak, hogy mi segítsünk rajta.

Ilyen jóindulatú szavakat susogtak rólam egymás között a jóakaró idegenek és szerető atyámfiak egyaránt. És lám! az ifjúság éveit a legboldogabbaknak nevezik s a későbbi éveket olyan keserveseknek. Higyjem-e? Én nem hiszem, mert akkor az én jövőm kétségbeesett volna. Rideg gyermekségemet s a keserűségtől nem egészen ment diákkoromat még kedvezőeknek, paradicsomiaknak nézzem a férfi- és aggkor kietlensége mellett?! Higyjen bárki, a mit akar: én nem tartom olyan rettentőeknek azokat a későbbi életéveket! Hiszen oly sok derűt arcot látok azoknak a sorában, a kik az élet iskoláját járják! És az a derűtség nem olyan, hogy az ámitás hazug kényszere okozná a tapasztalatlanok félrevezetésére, hanem a lélek benső, igaz, őszinte öröme tükrözik benne vissza...

Tudom, a gond és a bánat, a fájdalom és a gyász

FERENCZ JÓZSEF-KESERŰVÍZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószert.

Jelen számunkhoz félv melléklet van csatolva.

HIREK.

* **Láng Lajos Eperjesen.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter, Láng Lajos v. b. t. t., szept. 7-ikén, vasárnap, reggel 6 órakor titkára kíséretében, teljes inkognitóban, Eperjesre érkezett. Már előző napra várta a minisztert, kiről a beavatottabbak megtudták, hogy Hodossy Imre orsz. képviselő látogatására, menten minden hivatalos formától s jelentőségtől, Kissárosra érkezik. A miniszter azonban ekkor nem jött, hanem másnap reggel 9 órára jelezték érkezését. Azonban a miniszter szalonkocsija már reggel 6 órakor berobogott az eperjesi pályaudvarra s így magától értődik, hogy a legteljesebb inkognitóban, megszabadulva minden hivatalos fogadtatástól, szállott ki kocsijából Gyönyörű verőfényes reggel volt s csakúgy gyalogosan, másodmagával indult befelé a városba. Ohajtotta volna a város nevezetességeit megismerni, de hát nyugodtan szunyókált még a jó eperjesi polgárság s ki hitte volna, hogy egy valóságos eleven miniszter tekintet föl a lefüggönyözött ablakokra. Végre azután a miniszter titkára a Szentandrásy-féle ház egyik üzletemberébe helyezte a bizalmát, a ki éppen akkor nyitotta ki boltját s felkérte, hogy mutassa meg Eperjes nevezetesebb középületeit. Így indult el Láng miniszter eperjesi körútjára; de csakhamar Kissáros felől úri fogatok robogtak elő s a Hódossy-család tagjai vették át a kalauzolást a Kollégium épületénél.

* **Zelenka Pál püspök** szept. 12-ikén városunkba érkezett, hogy a kollégiumi hittanintézet szak- és papvizsgálatain, valamint a koll. tanítóképző-intézet képesítővizsgálatain elnököljön. Jövetelét most is, mint mindig, az odaadó szeretet és ragaszkodás örömeivel fogadta Kollégiumunk megannyi tényezője.

* **Hymen.** *Holénia Irént*, Holénia Gyula leányát e napokban jegyezte el *Wittenberger L. Manó*.

* **Halálozás.** *Nedeczai és rutkai Ruttkay András* várm. bizottsági tag élete 90-ik évében szept. 12-ikén elhunyt. Temetése szept. 14-ikén lesz.

* **Kossuth-ünnep** *Girálton.* Szeptember 19-ikén Girálton is, Kossuth Lajos születésének századik évfordulóján ünnepélyt rendeznek, a melyre a rendezőbizottság külön meghívókat bocsátott ki. Az ünnepély sorrendje a következő: Délután 2 1/2 órakor ünnepi szónoklat az ág. hitv. evang. templomban. Délután 4 órától nyári-mulatság a Bánó-féle parkban. Este 7 órakor közvacsora a Stark-féle vendéglő nagytermében. A közvacsora személyenkint 2 kor. 40 fillér. A zenét *Alexi* zenekara szolgáltatja.

* **Ellenválasz.** *Matavovszky Béla* kir. tanfelügyelő úr szavaira akarok röviden reflektálni. «Válasz»-ában beismeri, hogy Volyán és Lukaviczán nem volt soha. Ez nekem elég, mert én csak ezt és egyedül csak ezt állítottam úgy az esp. gyűlésen, mint az *Eperjesi Lapok*ban közzétett nyilatkozatomban. A tanfelügyelő úr jelentésében — igaz, Vanta Jánost is kifogásolta, de azt is mondta, hogy a felsővolyai és lukaviczai iskolai épületek rossz karban vannak. Hogy jelentésének ezt a passzusát — a mely körül ez a vita folyik — az én jelentésemből kivette volna, azt a leghatározottabban tagadom. A szolgabírói hivatal sem jelenthette ezt, mert ez nem áll. A tanfelügyelő úrnak jelentése az *1901/1902. tanévi állapottal* foglalkozik. Akkor Marinkó János már nyugdíjazva volt, ő tehát ennél a vitánál játékon kívül van,

nem egyszer von redőt a sima homokra és pereget végig az arczon sűrű könnyeket, ámde azt is tudom, hogy az csak olyan az ember életében, mint a milyen a felhő az égboltozaton: támad és eltűnik; most eltakarja a tündöklő napot és sötétbe borítja a kéklő eget, de csak azért, hogy aztán, ismét elvonulván, annál ragyogóbb fényben mutassa meg nekünk azt, és keklőbb, mosolygóbb színben emezt. Így az életben is öröm és bánat, jókedv és szomorúság váltva követik egymást. Tanúja ennek a piczi bölcsőben ringatott gyermektől kezdve a sír szélén álló aggig minden ember. Bánatra, búra öröm következik épúgy, valamint a nagy természetben borúra derű. Örökkétartó, soha meg nem szűnő szenvedés, másoktól való kicsinybevévés, lenézés nem lehet osztályrésze a törekvő léleknek! A jók méltánylása, ha késik is, de el nem marad. Aztán meg, a ki a kötelességét híven, buzgóan teljesíti, a két keze és szelleme munkájában keresse és lelje a jutalmát! A dolgos ember mindig hálásan veszi ugyan, ha látja, hogy a szorgalmát, érdemét mások is észreveszik és megbecsülik, azonban nem hajhász utána, nem helyezi egyedül ebbe minden boldogságát. Beéri a kevéssel, be azzal, a mije van és nem kicsinyli azt, a mit a világ — ha keveset is — nyújt neki: megelégedett. S a ki megelégedett, egyúttal boldog is, mert a boldogság alapja és főfeltétele a megelégedés. Meg-

neve itt nem is említhető. Különbözik kár a régi evang. iskolák és a régi ev. tanítóink ellen így pattogni. Marinkó összesen 37 évig működött a tanítói pályán. A nyugdíjintézetbe való felvételre neki teljes jogcíme és jogigénye volt. Hogy oda a «közvetlen egyházi hatóságának véd-szárnyai alatt» jutott-e be, azt én nem tudom, de úgy látszik a tanfelügyelő úr tudja. Én — legalább eddig — azt hittem, hogy a nmélt. minisztérium az ilyen véd-szárnyakat Ikarus-féle szárnyaknak tekinti. Ha nem, az az ő dolga. A 60—70-es években különben ezer és ezer tanító «bitorolta» a tanítói címet és állást, úgy mint Marinkó, a kinek egyedüli hibája, — a melyet ő maga sokszor megbánt és sajnált — hogy magyarul nem tudott. De ha már ev. iskoláinkról van szó, engedje meg a tanfelügyelő úr, hogy arra kérjem, miszerint, ha iskoláinkat meg akarja látogatni, ezen látogatásához bennünket, evang. lelkészeket, is meghívjon, a mint azt a más felekezeti lelkészi-kar tagjaival — igen helyesen — teszi. Erre kérem törvényes jogom van, mert ez volna az egyedüli módja az ezerféle félreértés elkerülésének. Ne gondolja, hogy az ev. lelkészi-karban nincsen meg a tanügyi iránti jóakarát és buzgóság; de ne gondolja azt sem, hogy minden sic volo sic jubeo meghagyását és kivánságát vakon fogjuk végrehajtani. Kölcsönös jóakarattal tanügyünket rendezni fogjuk. Bártfán, 1902. szept. 8-ikán. *Szlabey Mátys*, bártfai ev. lelkész.

* **Ifjúsági könyvtárak.** *Wlassics* miniszter nevezetes lépést tett a magyar kultúra érdekében. Rendeletet adott ki, melyben szabályozza az ifjúsági könyvtárak szervezését. A rendelkezés természetesen csak az állami és községi iskolák könyvtárára vonatkozik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a felekezeti népiszkolák — ott, a hol még könyvtárakkal nem rendelkeznek, vagy ott, a hol a meglévő könyvtárnak fejlesztése a cél — egyáltalán ne vegyék tudomásul a kultuszminiszter vonatkozó rendelkezését. Az ifjúsági könyvtárak számára alkalmas könyveket a miniszter egy bizottsággal bíratja felül.

* **Egyleti közgyűlés.** *Eperjes szépitésút előmozdító egylet* választmánya az egylet tagjait a szeptember hó 21-ikén d. e. 11 órakor a városháza tanácstermében tartandó közgyűlésre meghívja.

* **Az Eperjesi Kuglizó-társaság** szept. 22-től 27-ig saját kertjében királydobálást rendez. A dobálás kezdődik 22-től 26-ig délután 5 órakor; 27-ikén pedig délután 4 órakor. Dfjkiosztás 27-ikén este 7 órakor. A dfjkiosztást ugyanaznap este 8 1/2 órakor közvacsora követi.

* **A csorbatói fogaskerekű vasúton** és a Tátralomniczi h. é. vasúton, illetve Poprad-Felka és Tátralomnic között a vonatforgalom szept. 15-ikétől szept. végéig terjedő időre is fentartatik.

* **Czémentárú-gyár Bártfán.** *Kolacsek Vilmos*, Bártfa város építész, *Lapstiga József* odaváló vállalkozóval társulva, egy czémentárú-gyárat létesített a régi kaszárnyacéptelemben, mely már három hét óta működik és tíz embernek ad foglalkozást a felállított két Thoman-féle szabadalmazott czémentecerép géppel.

* **A személydíjzabás felemelése a Kassa-Oderbergi vonalon.** A kassa-oderbergi vasút — mint hírlírik, — újtól kezdve a magyar vonalakon megtartja ugyan a zónatarifát, de megszünteti az eddig a máv. vonalával fennállott közvetlen díjzabási átszámítást, a mi azt jelenti, hogy Kassáig vagy Rutkáig a máv. fogja beszédni a 14 zóna árát, a kassa-oderbergi vona-

elégedett pedig lehet mindegyikünk, csak akarnunk kell. Nincs hát ok a panaszra az élet zordsága, kietlensége miatt. Szép az élet és tőlünk függ, hogy olyan-nak lássuk. Több vallásosság, kevesebb igény, nagyobb lemondás, kisebb önzés töltse be keblünket s hassák át egész lényünket, és akkor kicsinyes jajongásra miatta nem lesz alkalmunk! És mi kell ehhez? Újból mondom: nem más, csak a mi-magunk akarata.

Így fogom fel én az életet s azért nem riadok tőle vissza és azért nevetek azokon — bár szánalmas szívvel nevetek rajtuk — a kik másképp. olyan sötéten rajzolják meg a képét és olyan keserűen panaszkodnak rá. Miattam jöjjön, a mikor jönnie kell! Engem gyáva félelemben nem fog találni. Munkára elszánt, bátor lélekkel s az irgalom és jószág Istenébe vetett erős bizalommal a keblemben fölfegyverkezve, szállok vele szembe s a küzdelem győzelmi babékoszorúja, tudom, az — enyém lesz!

... Bocsásson meg, kedves Gyuri Bácsi, hogy idáig jutottam! Én igazán nem ezt akartam megírni. Egész akaratlanul jöttem rá és aztán, Istenem, úgy el szeretünk gondolkozni a halvány, rejtelmes jövőn s a rég elmúltakon!...

Máskor majd vidámabb, derültebb levelet írok. Addig is a jó Isten áldja kedves Gyuri bácsimat!

Szerető öcsése:

Imre.

lain pedig a társaság külön fizeteti meg magának a vonalain megtett utat Kételkedéssel fogadjuk egyelőre ezt a hírt, mert nem tartjuk szerencsés gondolatnak, hogy a Tátrába való utazás ennek folytán jelentékenyen megdrágíttassék. Ugyancsak a kassa-oderbergi társaság beadványban fordult az osztrák vasútiügyi miniszterhez ama bejelentéssel, hogy személytarifáit január 1-jétől kezdve felemelni szándékozik, még pedig az osztrák állami vasutakon jelenleg érvényben levő személydíjzabás alapján. A társaság a menetdíjak emelését a kedvezőtlen forgalmi eredményekkel és azzal okolja meg, hogy más osztrák magánvasutak már ezévi okt. 1-jétől kezdődőleg felemelték tarifáikat.

* **Gyorsaság nem boszorkányság.** Ha az ember levelet ír valakinek s az illető elutazott, meghalt, szóval ha a levél nem kézbesíthető, azt a posta vissza szokta küldeni s ha a feladó neve és lakása rajta van a borítékön, hamarosan kézbesítik is neki. Nem így azonban akkor, ha a feladó neve és lakása nincs a borítékön. Ilyenkor a posta- és táviráigazgatósághoz megy a levél s bizottság előtt felbontják, hogy megtudják, ki és hol lakik a feladó. Ez a látszólag egyszerű feladat azt hinné az ember, pár napig tart csupán s legfeljebb egy hét múlva megtudja, hogy a levelet nem lehet kézbesíteni, mert a címzett vagy boldogabb hazába, vagy máshova elköltözött. De a ki ezt hiszi, téved. Egy pár nappal ezelőtt történt, hogy Eperjesen 1902 jún. 5-ikén és 10-ikén feladott két levél Győr-Révfülből és Pozsonyból 1902. szeptember 9-ikén, tehát teljes 3 hó múlva jött vissza a kassai posta- és táviráigazgatóságtól a feladónak azért, mert az egyik címzett elutazott, a másik pedig meghalt. Ez a mesés gyorsaság igazán párját ritkítja és valóban nem is boszorkányság.

* **Szerencsés véletlen.** Az eperjesi renoválódó torony körül serényen folynak az előkészítő munkálatok. Az állványokat már a torony tetejéig fölhúzták. Naponkint seregesen nézi a publikum a szédítő magasságban dolgozó munkásokat, kik nagyobbrészt magyarok. A minap majdhogy nem szerencsétlenség történt, mert egy munkás a meg nem erősített deszkára lépett, mely fölbillent alatta s a nagyszámú nézőközönség jalkiáltása között zuhant lefelé. Éppen akkor egy gerendát húztak fölfelé s ráesett, megkapta és megmenekült a biztos haláltól.

* **A zúgiskolák megrendszabályozása.** A vármegye területén talált zúgiskolák eddig — megfelelő szabályzat hiányában — kiírhatók nem voltak. Most ezen bajon a kir. tanfelügyelő által javaslatba hozott és négy évi vajúdas után végre a m. kir. belügyminisztérium által is jóváhagyott, szigorú intézkedéseket tartalmazó szabályrendelet által segítve lesz.

* **Minden gondtól mentesek az ételek sikerülte** iránt azon háziasszonyok, szállodák és vendéglők, kik a Khuner Manó és Fia bécsi cég által készített *Kumerol* garantált tiszta növényzsírt konyhájukban használják. Kifogástalan ízért, a legkiadósabb használatért, könnyű emészthetőségért és tartósságért teljes biztosíték.

* **Óralopás.** Szept. hó 3-ikán Molnár Mária óvónő bezárt szobájából egy ezüst női-órát loptak el. Az ablakokat szellőztetés céljából nyitva hagyta s a tolvaj az ablakon mászott be és észrevétlenül elmenekült.

* **Megkerült tolvaj.** Még ez év elején az Eperjesen megtartott kirakó-vásáron 4 helyről apróságok (fekendő, harmonika, harisnya) tűntek el. A tolvajt *Balyik Jurisín Mária* kellemsi születésű 28 éves faczér cseléd személyében a rendőrség kinyomozta s a kir. járásbírósnak feljelentette, de felelősségre vonható nem volt, mert csakhamar ismeretlen helyre távozott. Azóta szakadatlanul nyomozták s midőn végre — azon hiszemben, hogy a dolog már ellejtődött — Eperjesre visszatért, itt a rendőrség nyakoncsípte szept. 3-ikán a büntető-járásbírósnak átadta.

* **A «Wiener Mode»** 24-ik füzetével lezárul e divatlap XV-ik évfolyama. A füzet őszi sataruhát, estélyi és színházi öltözékeket tartalmaz, valamint nagyválasztékú kalap-, blouze-, gallér- és öv-mintát és prémárúkat. Gazdag az irodalmi része is e füzetnek. Érdekes az egész évfolyam tartalomjegyzéke is: visszatükrözi az ezen vállalat egész évi nagyszabású működését. Előfizetési ár negyedévenként 3 kor.; előfizethető minden könyvkereskedésben, a posta-hivatalok útján vagy egyenesen a *Wiener Mode* kiadóhivatalában — Wien, VI/2., Gumpendorfsstrasse 87.

* **A pozsonyi kiállításból.** A II. mezőgazdasági országos kiállítás — mely Pozsonyban szept. 7-ikén Frigyes főherceg védnöksége alatt megnyílt — a szőlőművelési csarnok egyik oly legfeltűnőbb látványosságával találkozunk dr. *Wagner és Társai* egyesült budapesti gyárak kollekciójával a szőlőszeti és pinczészeti eszközöknek, mely valóban megérdemli a figyelmet és pártfogást. E csoportban megtanuljuk, hogy a külföldről drága pénzen beszerzett szivattyúk, dugaszoló-

meg magának fogadjuk egyelőre gondolatnak, tán jelentékenyen derbergi társaságügyi miniszterhez át január 1-jétől pedig az osztrák levő személyidjijak emelését a és azzal okolja már ezévi okt.

g. Ha az ember meghalt, szóval sta vissza szaságtja van a boríté- em így azonban ncs a borítékon. ágához megy a y megtudják, ki egyszerű feladat pán s legfeljebb lét nem lehetett dogabb hazába, ezt hiszi, téved. erjesen 1902 jún. Győr-Révfülből én, tehát teljes sta- és távirda- z egyik címzett mesés gyorsaság boszorkányság.

esi renoválódó zítő munkálatok. lhúzták. Napon- to magasságban t magyarok. A történt, mert egy ra lépett, mely nség jalkiáltása endát húztak föl- a biztos haláltól.

ozása. A vár- g — megfelelő m voltak. Most vasiatba hozott m. belügyminisz- tedéseket tartal-

ételek sikerülte vendéglők, kik észített *Kumerol* ban használják. álatért, könnyű biztosíték.

r Mária óvónó tak el. Az abla- a s a tolvaj az menekült.

n az Eperjesen próságok (fej- a tolvajt *Balyk* s a kir. járás- vonható nem ávozott. Azóta — azon hiszem- perjesre vissza- zept. 3-ikán a

ével lezárul e iszi sataruhát, alamint nagy- antát és prém- űzetnek. Érde- : visszatükrözi űködését. Elő- ethető minden ján vagy egye- Wien, VI/2.,

mezőgazdasági szept. 7-ikén űlt — a szőlő- átványosságá- gyessült buda- és pinczészeti a figyelmet és a külföld- c, dugaszoló-

üvegmosó-, hordókaparó-, szűrő-, inpregnáló- stb. eszközöket mind már itthon is készítenek hibátlan minőségben, és hogy a legkülönbözőbb csapokért, tölcsekért, szelepekért stb. sem kell a pénzt külföldre küldetünk. A tanulságos csoportot ne mulasztja el senki sem megtekinteni, mert a magyar gépipar háladását a kiállítás e csoportjában legfényesebben tünteti fel a gyár vezetőisége. Értesülésünk szerint a cég mintegy két év óta staniol-kupakokat is gyárt és ezen üzletággal is fényes eredményeket ér el és már külföldre is exportál.

* **Ragados állapotbetegségek Sárosvármegyében.** Veszétség: Eperjes város 1 u. — Ragados száj- és körömfájás: felsőtarczai j.: Dobó 25 u.; sirokai j.: Hrabkó 1 u., Kisvitéz 8 u., Lubócz 1 u., Mochnya 1 u., Németjakabvágás 1 u., Szárazvölgy 16 u., Szedlice 8 u., Sztankahermány 40 u. — Rühkór: tapolyi j.: Karácsonymező 1 u. — Sertésorbáncz: felsőtarczai j.: Orkuta 3 u., Bodonlaka 1 u.; makoviczai j.: Mesztizkó 1 u.; sirokai j.: Frics 10 u., Gergelylaka 1 u., Sárosszentimre 12 u.; Szekcsői j.: Deméte 1 u., Gerlachó 1 u., Hrabcske 1 u., Hradiszkó 3 u., Lenartó 1 u., Lukó 1 u., Ternye 1 u.; tapolyi j.: Fulyán 1 u., Hazlin 3 u., Kapi 1 u., Láda 1 u., Töltszék 3 u. — Sertésvész: alsótarczai j.: Alsómérk 1 u., Berettő 3 u., Boroszló 5 u., Böki 6 u., Bunyita 2 u., Gulyvész 12 u., Kakasfalu 1 u., Lemes 1 u., Mocsármány 2 u., Somosújfalú 1 u., Szokoly 5 u., Vargony 3 u.; sirokai j.: Alsósebes 1 u., Janó 1 u., Jernye 6 u., Megye 6 u., Szentmihály 6 u., Eperjes város 1 u.

* **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet — tartós hashajtó-hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva — már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferencz József keserűvizet.

* **Pozsonyi kiállítás.** Ha a pozsonyi kiállításon a *Clayton és Shuttleworth* budapesti cég kiállítási helyiségeibe lépünk, első pillanatra is egy régi gőzmozdony ötlük szemünkbe, melyre nézve önkénytelenül és meglepetve merül fel bennünk azon kérdés, hogy mikép találhatott egy régi gép felvételt egy oly kiállításban, mely a legújabb korszerű vívmányokat van hivatva a nagy nyilvánosság terén bemutatni. A felvilágosítást fejtörésünkre azonban csakhamar megadja a gépre függesztett címtáblácska, mely közli velünk, hogy ezen gőzmozdony az illető cséplőgéppel volt 1852. évben — tehát 50 évvel ezelőtt — a *legelső gőzcséplő-készlet*, mely Magyarországra behozatott és ezen gőzmozdony 1900-ig, vagyis 48 éven át tényleg munkában is volt. Erről tájékozva önkénytelenül is az elismerés érzete ébred fel bennünk a Clayton és Shuttleworth-cég iránt, hogy ez által alkalmat nyújtott Magyarországra — ezen túlnyomólag gazdálkodással foglalkozó ország — földbirtokosai és gazdáinak *már 50 évvel ezelőtt a gőzcséplőgépek* rendkívüli fontosságát a gyakorlatban megismerni és annak nagy hasznáról meggyőződést szerezni. De kulturtörténelmi szempontból is nagy jelentősége van Magyarországra nézve ezen 50 éves jubileumi gőzmozdonynak, miért is kívánatos volna azt — mely különben is a mezőgazdasági kiállítás géposztályának egyik legérdekesebb és legtanulságosabb tárgya — az utókor számára megőrizni s annak valamely mezőgazdasági múzeumban helyet adni. Különben ezen első gép behozatalánál nagy érdeme van Fehér Sándor úrnak, ki ezen legelső gépet 50 évvel ezelőtt atyjának, Fehér Józsefnek Törökbecsére beszerezte. A Clayton és Shuttleworth-cég kiállítási területén tovább szemlélve tartva, találkozzunk ott a legújabb s a mai kor legmagasabb színvonalon álló mintaszerű gőzcséplő-készletekkel, találjuk továbbá az általános közkeveltségű külső vetőkorongos «Columbia-Drill» sorvető-gépeket, melyek úgy sík, mint hegyes talajokon egyformán kitűnő szolgálatokat tesznek, s egyike a legsokoldalúbb gépeknek. Igen szép és változatos összeállítás van a takarmánykészítő-gépekből kézi és erőművi hajtásra; a szecska- és repavágógépek mintaszerűek és rendkívüli munkaképességűek; az őrle- és daráló-malmok, a Planet jr. kapáló-eszközök stb. a legkorszerűbbek; a földmívelő-eszközök, kivált az egy- és többvasú legújabb aczélekek kifogástalanok, egyszóval: az összes kiállított gépek kivételével méltó ezen világczég mindenütt elismert, szabatos munkaelvéhez. A Clayton és Shuttleworth-cég pozsonyi kiállítását elhagyva, azon meggyőződés és benyomás öröklődik meg bennünk, hogy ezen világczég, mely egy félszázadon túl törekedett a nagy gazdaközönség igényeit a legkorszerűbb mezőgazdasági gépekkel kielégíteni, ezen régi jó hírnevét Magyarországon is méltán kiérdemelte.

* **Az «Egyetértés» ujságháza.** Kevés ujságnak adatott meg ebben az országban, de még a gazdagabb külső nemzeteknél is, hogy saját palotájában végezhesse azt a nehéz, súlyos nagy munkát, a melyet ma a közönség egy nagy, előkelő, befolyásos ujságtól joga-

san megkövetel. Különösen ritka ez ellenzéki irányú ujságnak, a melyeknek csak egyetlen erős, biztos és örökös támaszuk van: az olvasóközönség, a melynek bizalmát kiérdemelték, ragaszkodását kivívták, hűségét elvűséggel megszerezték. Harminczhat esztendő szaka- datlan munkásság után a legnagyobb és legnépszerűbb magyar lap, az *Egyetértés*, elérte most azt, a mi minden hirlapi vállalkozásnak a végső célja, az anyagi és politikai függetlenségnek tökéletes biztosítása. Hogy ezt most elérte, betetőzése egy emberöltőnyi hazafias munkásságnak, hogy elérhette, méltó elismerése a magyar ujságolvasó-közönségnek, nemkülönben annak a lelkes, odaadó munkás-seregnek, a mely érzéseit és tollát mindig a közérdeknek szentelte, s Fenyő Sándor fő-szerkesztő személyében, valóban hivatott vezérre talált. A lap szépirodalmi főmunkatársa, Eötvös Károly is nagy mértékben hozzájárult, hogy az *Egyetértés* — a melyet általában a magyar *Times*-nak szokás nevezni, — országszerte nagy befolyásra és olvasottságra tegyen szert. Az egész művelt világot érdeklő s a magyar olvasókat valósággal lebilincselő nagy munkája: «A nagy per, a mely ezer éve folyik és ma sincs vége», már egymagában is érdekessé tudja tenni e nagy ujságot, pedig mellette jóformán az egész magyar írói gárda java buzgólkodik azon, hogy az ujság szépirodalmi közleményekben is legjavát adhassa. A külföldi írók művei közül most a hírneves és népszerű olasz költő: Gabriel d'Annunzio híres regénye folyik: «A halál diadala». Az új ujságház — kizárólag az ujság czejaira való. Külön emeleteken van benne szerkesztőség, kiadóhivatal, nyomda. Főképp az utóbbi igazán látványossága a fővárosnak. Óriás szedőtermek, öntöde, stereotypia van benne, s a hatalmas hajtógépeken kívül öt rotációs gép dolgozik ebben a nyomdában. Öt rotációs gép, mindegyik a legnagyobbak és legtökéletesebbek közül való, a miket eddig gyártottak! Megemlítjük még, hogy az *Egyetértés* ujságháza a vármegyeház-utczában van, 11. és 13. szám alatt, s az ujság is ott rendelhető meg, negyedévre öt forintjával, egy hónapra 1 frt. 80 krral.

ÚJ VASÚTI MENETREND

— 1902. MÁJUS 1-JÉTŐL. —

Eperjesről indulnak a vonatok:

Budapest felé:

Eperjes város	4 56*	Eperjes város	5 04 regg.	Bpestre érk.	1 45 d. u.
megálló	10 43.	állomás	11 07 d. e.	"	8 50 este.
	2 15.		2 32 d. u.	"	9 55 "
	9 33.		7 20 este.	"	6 35 regg.
			9 56 "	"	8 15 "

* Eperjes város megállóhelyén a regg. 5 04 p. kor induló vonathoz csak hétfőn és pénteken van regg. 4 56 p. kor csatlakozás.

Bártfa felé:	7 15 reggel.	Bártfára érkezik	9 21 délelőtt.
	5 40 d. u.	"	7 48 este.
	és hétfőn 2 35 d. u.,	— érk.	4 31 d. u.

Orló felé:

Eperjes város	6 40.	Eperjes város	6 46 regg.	Orlóra érk.	8 30 d. e.
állom.	1 50.	állom.	1 55 d. u.	"	3 25 d. u.
	5 15.	megálló	5 21 d. u.	"	7 05 este.

Szepesség felé:

5 04 reggel. 11 07 délelőtt. 2 32, 3 50 délután és 7 20 este.

Eperjesre érkeznek a vonatok:

Budapest felől:

3 28 reggel. 9 25 délelőtt. 1 45 d. u. 5 04 d. u. 9 55 este.

Bártfa felől: 1 36 d. u., 9 26 este és hétfőn 6 25 reggel.

Orló felől: 10 48 délelőtt, 2 20 délután, 9 26 este, és csak hétfőn s pénteken 5 00 reggel.

Szepesség felől:

9 25 d. e., 12 20 d. u., 5 04 d. u., 9 55 este és 11 35 este.

SPORT.

* **Magyarországi Kárpátgyesület.** Hohenlohe herczeg a Kárpátgyesületnek 1000 koronát adományozott a Tengersizemcsúcsra építendő út költségeinek részbeni fedezésére.

* **A M. K.-E. Sziléziai Osztályában** a tagok létszáma e napokban elérte a 900-at.

* **A túristaság köréből.** Egy esztendőben sem történt már évek óta a Magas-Tátrában annyi a vendégek s a túristika érdekében, mint ez évben, s a kik hosszabb idő óta nem voltak ott, bámulna láthaták, mily könnyen lehet most, eddig csak nehezen elérhető utakon járn. Kezdjük a Tarpatokon. Ebbe a látogatott völgybe Tátrafüredről újonnan fővenyezett út vezet a Tarajkáig s onnan, illetőleg a Rózsaszállódtól egész a Zerge-szállodáig a vízesések mentén, úgy,

hogy azokat most teljes kényelemben a legkényesebb igényű hölgy is megtekintheti. Dr. Weisz Miksa érdeme, hogy ez az út — hála a Kárpátgyesület áldozatkészségének — ily szépen elkészült. A felkai völgybe az új út egész a Kereszthalomig elkészült. A vendégek, kik már kivétel nélkül ez új utat használják, nem győzik ennek előnyét dicsérni. A Zöld-tóhoz Matlárházáról készült el egy minden tekintetben kifogástalan szép sétaút, azonkívül a Grajnerra is épült egy új út. Gyönyörű haladás ez egy évben s ha ehhez hozzászámítjuk az épülőfélben lévő új, a batizfalvi tóhoz vezető utat, melyet a sziléziai osztály épít, büszkén tekinthetünk a tátrai utak ezidei fejlődésére.

* **A Hegyes-torony megmászása.** A Tátrának már csaknem valamennyi csúcsát megmászták, de még nem akadt bátorszívű túrista, a ki a veszedelmes Hegyes-torony ormára hágott volna. Nagyon sokan próbálkoztak már erre a merész vállalkozásra, a mely azonban mindannyiszor kudarczczal végződött. Most azt jelenti löcsei tudósítónk, hogy végre mégis sikerült elérni a csúcsot. *Englis Károly* lovag és édesapja szeptember 8-ikán két vezetővel óriás nehézséggel följutott a Hegyes-toronyra, a melynek ormára aztán kőpiránist hordtak össze. Éjjel két óraker indultak el és este tizenegy óraker kerültek vissza; útközben venyészett kampót dugdostak a sziklák hasadékába, mert csak ilyen módon meztlábasan bírtak fölébb és fölébb jutni. *Otto dr.* a Kárpátgyesület nevében táviratban üdvözölte a szerencsés túristákat.

KÖZGAZDASÁG.

Lótenyésztési jutalombiztosítás.

Sárosvármegye lótenyész-bizottsága a m. kir. földmívelésügyi minisztérium anyagi támogatásával folyó évi szeptember hó 8-ikán Magyararszalvicza községben lótenyésztési jutalombiztosítást rendezett.

A díjazás, illetve a bírálat egyik csoportját képezték a *csikós-kanczák*, másik csoportját a *hároméves kanczacsikók* és csak harmadsorban jöttek a kétéves kanczacsikók számításba.

A díjazás — ez alkalommal először — lóverseny-nyel lett összekötve és csakis ennek tulajdonítható, hogy a díjazás iránt különben alig érdeklődő közönség is megjelent úgyannyira, hogy a látogatottság, az érdeklődés ez irányban az eddigieket felülmúlta.

A lótenyész-bizottság elnökek kívül ott láttuk vármegyénk minden közügye iránt melegen érdeklődő fő- és alispánját, a vidék legközvetlenebb szomszéd birtokosait; a földmívelésügyi minisztérium képviselőiben Ehnberger E. eperjesi m. kir. mentelepóztály parancsnokát, a törvényhatósági, az eperjesi, bártfai és giráltyi m. kir. állatorvosokat, úgy a járás főszolgabíráját, valamint számos vendég jelent meg Bártfáról a városi rendőrkapitányval.

Díjat nyertek:

I. csoport: *Csikós-kanczák.*

- I. díj (45 kor.): Palya János, tapoly-németfalvi lakos,
- II. « (35 «): Moly János, porubkai «
- III. « (30 «): Remeta András, buczlói «
- IV. « (25 «): Gál János, komlói «
- V. « (20 «): Gamcsik János, abrahámfalvi «
- VI. « (15 «): Stefán János, porubkai «
- VII. « (10 «): Hviscs Ádám, kapronczai «
- VIII. « (10 «): Czigan András, longhi «

Ezen csoportban *arany* díszoklevéllel Kapczy Haber Lajos két darab elővezetett amerikai ügető-kanczája, lett kiténtve.

II. csoport: *Hároméves kanczacsikók.*

- I. díj (35 kor.): Palya János, tapoly-németfalvi lakos
- II. « (25 «): Moly János, porubkai «
- III. « (20 «): Ondecsko András, longhi «
- IV. « (15 «): Pribula János, margonyai «
- V. « (10 «): Spisák János, laszcói «
- VI. « (5 «): Stodola András, hertneki «

A mi ezen díjazás eredményét illeti, nem mondhatjuk a legkedvezőbbnek, mert habár az elővezetett egyedek általánosságban elég jók voltak, mindazonáltal számbelileg nem volt kielégítő; hogy ezen részvételnek oka ezen díjazásnak nem kellő módon és időben történt közhírtétele avagy gazdáink nem-bánomságában keresendő-e, azt e helyen nem kívánom pertraktálni, mindenesetre konstatálnom kell azonban, hogy a lótenyésztés emelésére nem kedvező jelenség, hogy középirtokosaink egyáltalán távol tartják magukat, kisgazdáink is csak a közvetlen szomszéd-

ságból — a mint értesültem, csakis unszolásnak, rábeszélésnek engedve — jelentek meg.

A díjazás befejeztével a nagy számban felszaporodott közönség kivonult a verseny helyére, a hol 900 méter hosszú rét lett e célra kijelölve

Ezen versenyben csakis kisczákák vettek részt a díjazáshoz elővezetett állatjaikkal.

Díjat nyertek:

- I. díj (35 kor.): Moly János, porubkai lakos,
 II. (25 kor.): Spisák János, laszcsói
 III. (15 kor.): Karcsmár János, demétei
 IV. (10 kor.): Jaczkanyin I., m.-raszlaviczai lakos,
 V. (5 kor.): Remeta András, buczlói lakos.
 VI. (5 kor.): Verescsák András,
 VII. (5 kor.): Kendra Mihály nádíói

Ezen díjakat Kapczy Haber Lajos m.-raszlaviczai földbirtokos úr adományozta nemcsak, de ezenkívül 20 koronával jutalmazta a két legjobb lovas által elsőnek behozott ló lovasát.

Ezen versenyt egy rögtönzött úrlovas-verseny követte, melyben résztvettek Görgey, Bobory és Semsey Elsőnek Görgey, másodíknak Bobory és harmadíknak Semsey érkezvén be. Ezen lefolyt verseny azon elhatározást érlelte meg a bizottságban és a jelen volt intéző egyénekben, hogy jövőre nagyobb szabású és előzetesen elkészített, tervszerű versenyt Eperjesen rendezzen, a hol úgy a terep megválasztása és alkalmas volta, valamint a résztvevők száma is már mintegy előre biztosítja annak sikerét.

Legyen szabad ezek után szerény nézetemet nyilvánítani a díjazásokat illetőleg — általánosságban.

Azt hiszem — s e tekintetben nem csalódom, hogy helyes úton járok, — hogy az ily díjazásoknak, legyenek azok bármily állatfajra kiterjesztve, céljuk oktatólag, buzdítólag hatni, a mire nem tartom elégségesnek csupán a díjkiosztást, hanem szükségesnek tartom, hogy a megjelent közönségnek a díjazott állatok bemutatva, elővezetve legyenek, mely alkalommal rövid magyarázata adatnék annak, hogy az eljáró bíráló-bizottság miért tartotta érdemesnek egyiket az I., a másikat a II. díjra, s így tovább; rövid magyarázó, oktató előadással úgyszólván kézzelfoghatólag demonstratív volnának az állattulajdonosok az előnyök- és hátrányokra figyelmeztetendők, mert hiszen az eddig követett eljárás mellett pl. egy állattulajdonos, kinek állatja a laikus szemnek feltűnő szép és talán I. díjra is érdemesnek ítélik, a bizottság által alig, vagy egyáltalán nem lesz díjra méltatva; hogy az ily gazda mily gondolatokkal hagyja el a díjazás helyét s a közönség is mint gondolkozik, azt nem magyarázom, de, hogyha az állattulajdonosnak, illetve általában megmagyaráztatik, hogy az elővezetett és díjazott vagy nem díjazott állatok melyek az előnyös avagy hátrányos oldalai, ha a gazdaközönség annak tudatában hagyja el a díjazás helyét, hogy az ő állatjának tényleg hátrányos testalkati hibái vannak, a melyek egy másikkal hiányzanak, mindenesetre nyugodtan és azon gondolatokkal távozik, hogy jövőben igyekezni fog tenyésztett állatainál a netáni hibákat az adott utasítás- és tapasztaltakhoz képest kiküszöbölni.

Hogy ezen díjazások végeredményeikben a lötenyésztes emelésének tényleg egyik tényezője gyanánt legyenek tekinthetők, szükségesnek tartanám azt, hogy a díjazott hároméves kanczacsikókról nyilvántartás vezetettnek és a díj a birtokosnak csakis azon esetben adatnék ki, ha kötelezi magát arra, hogy a díjazott kanczacsikót anyakanczának megtartja és a következő évi díjazásnál mint ilyet bemutatja; ellenesetben a díj ki nem adatnék, illetve ha kiadatott, de ígérete, kötelezettsége ellenére az állatot eladta, tőle a felvett díj utólag behajtatnék.

Mert hiszen mi a célja a hároméves kanczacsikók díjazásának? megvetni az aapot egy jó tenyészanyagának, s vajjon ha nem gondoskodunk oly módzatokról, melyekkel ezen célzt elérjük, a díjazott hároméves kanczacsikók közül nagyon csekély százalék fog a tulajdonképeni rendeltetésnek átadni. Hiszen a díjazhatási egyik feltétel, miként az a hirdetésnyéből is olvasható, az, hogy bírjon egy leendő anyakancsa kelleivel, tehát már ebben mintegy alapját kívánja a földművelésügyi kormány — melynek anyagi támogatásával e díjazás történik — látni egy okszerű lötenyésztesnek.

Szükségesnek tartanám, hogy a hirdetések korábban bocsáttatnának ki s az elsőfokú hatóságok éber figyelemmel kísérik, hogy e hirdetések ne csak átvetessenek a községekben, de azok tartalma ki is hirdettessék, illetve a cél a népnek tudtul adassék.

Ezt elrőnk méginkább akkor, ha a hirdetésny úgy, miként azt a vármegyei gazdasági egyesület szokta gyakorolni minden ily közérdekű dolognál, nemcsak magyar, de tót nyelven is nyomatnék, mert ez esetben a

kifüggesztett hirdetésny tartalmazól a közönség közvetlen tudomást szerezne, míg a csak magyar szövegű hirdetésny a magyarul alig vagy egyáltalán nem tudó gazdáinknak semmi tekintetben sem nyújt tájékozást. Ezek szerény megjegyzéseim általában a díjazásokat illetőleg, melyek, azt hiszem, illetékes helyen megszíveltetnek és méltányoltatni fognak.

Havas.

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly.
 Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILT-TÉR.

Vesebajoknál,
 a hólyag bántalmainál
 és köszvénynél,
 az emésztési és lélegzési
 szervek hurutainál,
 a Lithion-forrás
Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz és diätetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veséizgatási tünetenyekben vagy húgy-savas vesehomok és vesékővel** kepződésében szenvednek.

Kapható asví vizkereskedésekben és gyógyszerárakban.
 A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

Egy a Fő-utcán levő
emeletes ház
 szabadkézből eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Előfizetési felhívás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy kiadásomban még ez év folyamán fog megjelenni a

SÁROSVÁRMEGYEI KALAUZ

és ennek kiegészítő-részeként **EPERJES, KISSZEBEN és BARTFA** szab. kir. városok **— czimtára. —**

A *Sárosvármegyei Kalauz* tartalmazni fogja a vármegyére vonatkozó közigazgatási adatokat, továbbá az Eperjes, Bartfa és Kisszében sz. kir. városokban elhelyezett hivatalok és azok tisztviselőinek, valamint e városok orvosainak, ügyvédeknek, kereskedőinek és iparosainak név- s lakjegyzékét, foglalkozások szerint csoportosítva.

A vármegyei községekre vonatkozólag pedig közölni fogja e *Kalauz* a község magyar és tót elnevezését, postai, távirtdai, szolgabírói, járásbírói, anyakönyvvezetői, telekkönyvi, adóügyi, csendőrségi és pénzügyi hovatartozóságát; a községek lelkészait, iskoláit, tanítóit, körjegyzőit, bírúit; a községi lakosok és házak számát; továbbá a községek nagyobb földbirtokosait, bérlőit, kereskedőit és korcsmárosait, valamint az egyes községek nevezetesebb műemlékeit.

A *Kalauz* függelékét **hirdetések** fogják képezni.

A *Sárosvármegyei Kalauz* előfizetési ára **2** korona.

A *Kalauz*ba felveendő hirdetések árai a következők: **Égész oldal 16** kor. **Félfoldal 10** kor. **Negyedoldal 5** kor.

A *Sárosvármegyei Kalauz* a vármegye minden lakosa számára föltötte hasznos, sőt nélkülözhetlen kézikönyv leendő; hogy azonban lehetővé tétessék nekem, ezen nem csekély áldozatokkal és nagy munkával járó *Kalauz* nyomtatandó példányainak számát legalább megközelítőleg meghatározni, nagyon kérem a n.-érd. közönséget, az ezen *Kalauz*ra való *előfizetését* már most *levelezőlap útján nálam bejelenteni.*

A Sárosvármegyei Kalauz kiadóhivatala:

KÓSCH ÁRPÁD
 könyvnyomtató-intézete Eperjesen

Erste Eperjeser Kleider-Kunstputz-Anstalt Hauptgasse Nr. 51.
 Kleider-Kunstputzerei
 Hauptgasse 51.

Hiemitt beehre ich mich dem hochgeehrten Publikum von Eperjes und der Provinz zur gütigen Kenntniss zu bringen, dass ich in der Lage bin, auf eine wunderbare Art, abgetragene, ruinirte, fleckige Kleider, mögen die Flecken von Tinte, Fett oder was immer herrühren, durch ein Mittel eigener Erfindung, chemisch zu reinigen, herzustellen und ausbessern.

Ich putze Herren-, Damen- u. Kinderkleider, Offiziers-Uniformen, Tischdecken — mit einem Worte Alles gut und billig.

Ich bitte das hochgeehrte Publikum, die Kleider zum Putzen, Bügeln oder Repariren nicht zum Paul, sondern zum **Peter Hauptgasse Nr. 51** zu geben, denn billig und gut kann man nur dort bügeln, putzen und reinigen.

Um gütige Unterstützung des Unternehmens bitte, hochachtungsvoll

PETER SIKORSZKY
 Kleider-Kunstputzer

Eperjes, Hauptgasse Nr. 51. (Dr. Ferbstein'sches Haus) im Hofe, vis-à-vis dem Hotel „Schwarzer Adler“.

Bitte die Anstalt nicht zu verwechseln, denn Kleider-Kunstputz- und Reparatur-Anstalt ist nur eine in Eperjes, und das ist das Sikorszky'sche Institut, immer ausgezeichnet und Patent.

Küneröl

A főzés és sütéshez olcsó és kiadós.

garantált tiszta növényzsíradék, teljesen pótolja a vaját és zsírt (sokáig eláll és nem avasodik), amiért is nélkülözhetetlen gazdaságos háztartásoknál, szállodák, vendéglők, sütők, cukrászok, intézetek stb. részére. Könnyen emészthető. Alkalmosnak és különösen gyomor és emésztőrendszer részére orvosi szakértők által melegen ajánlva. A nagyméretű magy. kir. belügyminiszterium által engedélyezett élelmi és élvezeti cikk vizsgáló intézetnek állandó ellenőrzése alatt, 5 kilogrammos elegysúlyú próba-postadobozokat bérmentve küldünk minden magyar postaállomásra 7 koponért, utánvét nélkül. Nagyb. mennyiség átvételénél kedvezményes árak. Ismereteket és a vonatkozó orvosi bizonyítványokat kívánatra díjmentesen küldjük. Megrendelések és tudakozások új eladási helyek felállítására iránt a magyarországi központi főraktárhoz intézendők: **Honig Ign. és társa, Budapest, V., Nagykorona utca 19.**

Tokaji szőlőt

3 kor. 60 fillérért 5 kgros kosarakban postai utánvét mellett bérmentve szállít:

*Klein Mihály szőlőbirtokos
Tolcsa (Tokaj mellett).*

Eladó

Meyer's

Conversations-Lexikon

félbőr- (Franzband) kötés, legújabb kiadás fél-áron **Singer Lipótnál**, Lőcsei-út 18. házszám.

Szőlő-eladás.

A neves visontai hegyen, melynek szőlői kitenőek, nagy szőlőbirtokos vagyok.

Ezen szőlőkben termelt, kiválóan édes és kellemes ízű ezévi **csemege-szőlő** termését ajánlom a következő áron:

1. Mézes fehér szőlő	kilója	36 fillér
2. Fehér és piros chasselles	"	44 "
3. Kiváló téli csemegefajok	"	46 "
4. Muskolatok	"	48 "

A szőlők 5—10 kilós kosarakban küldetnek.

Kereskedő uraknak 100 kilón felül egyszerre tett megrendelésnél 8%-töli leszámítatik. Ha többszöri megrendelés a 100 kilót meghaladja, utólag 4%-tölit téríték meg.

A megrendelések a pénz előleges beiktatásával vagy utánvételt mellett expedíáltnak. Kosarak a felszámított árban 8 napon belül visszavételnek.

Nagyobb megrendeléseknél még kedvezményesebb árengedélyt állapítok meg. A megrendelésnél a címzet, lakást, vasúti állomást és utolsó-postát olvashatóan kiírom kérem.

Gyöngyös, 1902. évi augusztus hó.

Tisztelettel **Csomor Kálmán**
szőlő-nagybirtokos.

Senki

se mulasztja el egyik legregyebb budapesti bankházunk részére törvényesen megengedett állam- és hitelsorsjegyeknek eladására való ügynökség végett jelentkezni. Legmagasabb jutalék, előleg, esetleg fix-fizetés Ajánlatok

FUCHS H. váltóházhoz
Budapest, IV.,
Kecskeméti-utca 1. intézendők.

Egy körülbelül 1000 darabból álló, szépen elrendezett s számos igen becses régi pénzekből és érmékből álló

regi **pénz-** és

éremgyűjtemény
melynek értéke 600—700 korona,
szabadkézből 370 koronáért eladó.

Bővebbet tulajdonosánál: **Ebner Gusztáv** ev. lelkész úrnál, Pozsony, Bél Mátyás-u. 24. sz.

2138—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Eperjesi Takarékpénztár végrehajtónak dr. Liska Mihály ügyvéd által ügygondnokolt. Amerikában ismeretlen helyen tartózkodó **Pasztir Mihály** volt alsósebesi lakos végrehajtást szenvedett elleni 1100 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék (az eperjesi kir. járásbíró) területén levő és Alsósebes községben fekvő, az alsósebesi 13. sz. tkjvben A. I. 1. sor. 133. hr., 110. öi. sz. ház és kertből álló majorsági zsellérségből B. 31. sorsz. Pasztir Mihályt illető felülépítményre és beltelek hasznélvezetére (tulajdonos gróf Wengerszky Hugó) I. csoportban 320 kor. kiküldési árban; — az u. o. 15. sz. tkjvben A. + 1. sorsz. a foglalt B. 10., 11. sorsz. alatt Pasztir Mihály nevén álló 132 a. hr. sz. üres beltelekre II. csoportban 86 kor. kiküldési árban; — az u. o. 164. sz. tkjvben A. I. 1. sorsz. alatt foglalt B. 5. sorsz. alatt 1/2-ad részben Pasztir Mihály nevén álló «malomgát» nevű 143. hr. sz. szántóra III. csoportban 229 kor. kiküldési árban; — végül az u. o. 165. sz. tkjvben A. I. alatt foglalt úrbéri birtokokhoz tartozó B. 2. sorsz. alatt Pasztir Mihály nevén álló «malomgát» nevű 1. és 2. sor., 141. és 187. hr. sz. szántókra IV. csoportban 404 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi november 13-ik napján délelőtt 10 órakor** Alsósebes község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 32 kor., 8 kor. 60 fillért, 22 kor. 90 fillért, és 40 kor. 40 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság.

Eperjesen, 1902. évi augusztus hó 27-ikén.

Urbán Gyula,

kir. tiszarki bíró.

2139—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Eperjesi Takarékpénztár végrehajtónak **Rubovics Salamon és neje** sz. Horovitz Rozália lemes lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 1600 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék (az eperjesi kir. járásbíró) területén levő és Nagysáros községben fekvő, a nagysárosi 66. sz. tkjvben foglalt s B. 12., 13. sorszám alatt Rubovics Salamon és neje szül. Horovitz Rozália nevén álló 81. és 84. hr. számú ingatlanokra I. csoportban 64 kor. kiküldési árban; — az u. o. 1016. sz. tkjvben A. + alatt foglalt s B. 6., 7., illetve 9. sz. alatt Rubovics Salamon és neje sz. Horovitz Rozália nevén álló 82. és 85. hr. számú belteleket, csúrt s kertet képező ingatlanra II. csoportban 64 kor. kiküldési árban; — valamint a 280. és 208. öi. sz. ház és udvart képező ingatlanra III. csoportban 1478 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi november 18-ik napján délelőtt 10 órakor** Nagysáros község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 6, 6, illetve 148 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság.

Eperjesen, 1902. évi augusztus hó 27-ikén.

Urbán Gyula,

kir. tiszarki bíró.

Geschmackvolle, leicht ausführbare
Toiletten, vornehmstes Modenblatt

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“.
Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modenbildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährig: K. 3.— = Mk. 2'50.

Gratisbeilagen:

„Wiener Kinder-Mode“

mit dem Beiblatt

„Für die Kinderstube“

Schnitte nach Mass.

Als Begünstigung von besonderem Werthe liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Mass für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl gratis gegen Ersatz der Expeditionsspesen unter Garantie für tadelloses Passen, wodurch die Anfertigung jedes Toilettestückes ermöglicht wird.

Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und der Verlag der „Wiener Mode“, Wien, VI/2, unter Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

925—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bapatoky Zsigmond és társai végrehajtónak **Timcsák Mária** végrehajtást szenvedő elleni 175 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék, az eperjesi kir. járásbíró területén levő Eperjes sz. kir. városban fekvő, az eperjesi 783. sz. tkjvben A. I., 1., 2. sor., 2608. és 2609. hr. sz. alatt Timcsák Mária nevén B. 1. alatt álló 204. öi. sz. házra és kertre 928 korona kiküldési árban az újabb árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi november hó 5-ik napján délelőtt 10 órakor** a kir. törvényszék pertári helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul eladati nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 92 kor. 80 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál való előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsozgatlatni.

Kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság.

Eperjesen, 1902. augusztus 23.

Urbán Gyula,

kir. tiszarki bíró.

1538—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A girálty kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kobrák Mór végrehajtónak **Bánó Zoltán** végrehajtást szenvedő elleni 7244 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a girálty kir. járásbíró területén levő Vavrinecz községben fekvő, a vavrineci 3. sz. tkjvben A. I., 4., 5., 7. és 9—14. sor., 38., 42., 210., 310., 345., 372., 398., 402. és 485. hrszám alatt foglalt s B. 8. alatt Bánó Zoltán nevén egészen álló ingatlanra; a vavrineci 4. sz. tkjvben A. I., 4—6., 10., 12—20. sor., 35., 39., 41., 312., 349., 373., 374., 378., 393., 401., 486., 494., 334. hrszám alatt foglalt és B. 1. alatt Bánó Zoltán nevén egészen álló ingatlanra és a vavrineci 23. sz. tkjvben A. 1—6. sor., 40., 43., 371., 400., 403., 404. hrszám alatt foglalt közös legelőből Bánó Zoltán B. 1. alatt illető illetőségére az 1902. évi augusztus hó 22-ikén felvett jegyzőkönyv és az 1881: LX. t. cz. 155. §-ának végpontja szerint az együttesen megállapított 1520 korona kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1902. évi november hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor** Vavrinecz község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 152 koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. járásbíró, mint telexkönyvi hatóság.

Giráltyon, 1902. augusztus 25.

Irinyi Csaba,

kir. bíró.

Tüchtige Reisende

gesucht für den Verkauf eines sehr gangbaren Artikels. Grosser Verdienst. Offerten unter F. D. H. 745 an Rudolf Mosse, Frankfurt a/Main.

GLÜCK D.

ékszerész

EPERJESEN, Fő-utca 67. sz.

Ajánlja

dús választékú

**ékszer-, arany- és
ezüstneműek raktárát**

a nagyérdemű vevőközönség szives figyelmébe.

Diószegi óriás búza.

A diószegi cukorgyártól beszerzett eredeti vetőmag első évi utántermése; a folyó évben 1200□-öles holdanként 9 1/2 métermázsás termést adott. Rozsdának, üszögnek kitűnően ellentáll. Vetőmagnak nagyon ajánlható. **Ára 100 kilogrammonként 16 korona.**

Kapható **Goldberger Lajosnál Vörösalmán.**

Franczia és angol
nyelvben
alapos oktatást,
valamint

társalgási órákat ad
Ibrányi Lászlóné
Fő-utca 81., földszint.

Tiszta **méz**
pergetett

4 1/2 kilós bödönökben 5 korona
árért kapható Zbavitel Józsefnél
Hanusfalván, Sáros m.

Legjobb hírnevű
s legnagyobb gyára

a bécsi kósermészárosok
termelő-szövetkezetének

kolbász és füstölthús-árúk

számára.

Főraktár Bécs, II., Praterstrasse 52.

Ajánlja a n. é. közönségnek, valamint Bécs és a vidék
elárúsítóinak kitűnő minőségű és bármily fajtájú kolbász,
szalámi, marha-mar, nyelv stb. gyártmányait

saját vágású

I-a bizott ökörhúsból.

Mindig friss árú legnagyobb választékban.

■ Naponta postai és vasúti szétküldés. ■

Árlapok ingyen és bérmentve. Telefon 4109. és 13,051. sz.

Osztr. postatakp.-számla 802,454. Magy. postatakp.-számla 7984. sz.

Újabb haladás!

Kérje mindenütt csakis
az új Eisenstädter-féle

Bejegyzett
védőjegy.

EGLASINE

padlófénymázt.

Gyári jegy: „vaslovag“
törvényesen védve.

Gyorsan szárad! Kiadós!

Mosható! Tükörfényű!

Tartós! Szagtalan!

EGLASINE padlófénymáz utó-
lag nem ragad,
így tehát sem por,
sem piszok a padlóba nem hatolhat be.

Az EGLASINE a használatban
a legolcsóbb beeresztő-szer. Takarékos
használat mellett = 1 kgr. elegendő
12 □-méter területre.

Kapható mindenütt!

Delice

Minden hirdetés felesleges,
a dohányzó egyszer veszi
és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mór nál Eperjesen.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló puha-padlók számára.

Szagtalan „Gloria“-viasz, új beeresztésre
olcsó és czélszerű.

Keil-féle viasz-pasztá, parqueteknek.

Keil-féle fehér Glasur, mosdóasztaloknak,
45 krajczár.

Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 20 krajczár.

Keil-féle szalmakalap-lakka minden színben.

Mindenkor
kaphatók:

Ga k J. Vilmos cégnél Eperjesen.

ELSŐ KÉZBŐL LEGJOBBAN VÁSÁROL.

Magyarország legnagyobb hangszergyára.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös- és
a m. kir. honvéd-hadsereg szállítója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinétok, trombiták, cimbalmok.

Saját találmányú TÁROGATÓK 30 frttól feljebb
iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatlan hangokkal. Különlegesség: aczél-
hangú hangverseny-harmonikák, saját minták.

Teljes zenekarfelszerelések
a legjutányosabb árban előnyös feltételek mellett.

KÉPES ÁRJEGYZÉKEK

és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmoniumokról, c) harmonikákról

— ingyen és bérmentve. —

a valódi, utolérhetetlen hatású rovarirtó;
azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:

Atlasz D.,
Barts E. gyógyász.,
Bein Simon,
Böhm Simon Utóda,
Bohrandt J. V.,

Dahlström Károly,
Diamant R.,
Feldmann Adolf,
Fried Simon,
Gallotsik J. V.,

Glücksman Mór,
Holénia Béla,
Holländer Samu,
Klein Ferencz,
Kónya Miklós,

Lefkovits Emil,
Lindner J. Mór,
Mikolík István,
Molitorisz gyógyász.,
Neumann B. Özv.,

Oszvald D. Utóda,
Schönfeld Izidor,
Singer S. Fiai,
Sváby Ferencz,
Wenczel István.

— Ezenkívül a vidéken mindenütt, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —